

HEMSKHETER I BULLAREN

NÅGRA UTVALDA BROTT BEGÅNGNA
MELLAN ÅREN 1850 OCH 1900

Källmaterial

14

FOSTER LÄGGANDE Å LÖN

BEGÅNGET: 20 Maj 1888

GÄRNINGSMÄN: ANNA STINA LARSDOTTER I HÅLKEKÄRR
ANTON ANDERSSON I ULSERÖDSNÄS

Utdrag ur domboken från Bullarens Häradsrätt. Innehåller alla ingående handlingar i aktuella mål.

Själva protokollsanteckningarna i domboken har vit bakgrund.

Till protokollet bilagda handlingar har grå bakgrund.

Originalhandlingarna kan till vissa delar vara svåra att tyda. Dels kan det bero på bläckfläckar, bortrivet papper eller att inbindningen av domboken gjorts så att ena kanten av en handling blivit "osynlig". Renskrift av texterna har gjorts så långt det är möjligt. Där texten ej kunnat tolkats, har ett frågetecken angetts.

Varje protokoll eller handling inleds med ett id-nr, ex. (v278495.b12480.s2469). Detta nr är ett id som används av företaget ARKIV DIGITAL, när de katalogiserar och lägger ut materialet på internet. Du kan själv, med hjälp av detta id, söka fram aktuellt material på internet, men du måste då prenumerera på tjänsten. En sådan prenumeration kan lösas direkt på ARKIV DIGITALS hemsida.

Dessa rättegångar finns även beskrivna i boken "Hemskheter i Bullaren" som gavs ut 2014 av Bullarens Hembygds-förening. Boken finns till försäljning vid föreningens museum.

Trevlig läsning

Jan Nilsson, författare

14 FOSTER LÄGGANDE Å LÖN

BEGÅNGET: 20 MAJ 1888
GÄRNINGSMÄN: ANNA STINA LARSDOTTER I HÅLKEKÄRR
ANTON ANDERSSON I ULSERÖDSNÄS

v189705.b627

No 20 Litt B

Protokoll hållet vid polisförhör å Holkekärr den 21 Maj 1888.

Sedan hemmansegaren Alfred Olausson i Hållekärr i dag kl 11 f.m. hos mig anmält, att en hos honom tjänande ogift piga, Anna Stina Larsdotter, förliden gårdag på morgonen i enslighet framfödt ett flickebarn, som hon gömt under afträdeshuset, der det återfanns vid lif på aftonen samma dag, men, oaktadt ? omsorgsfull vård, afled förliden natt, infinner jag mig förliden kl 2 e.m., åtföljd af vittnena Kandlanden G Andersson i Hofsäter, Hans Andersson på Hållebäck under Ulseröd och Carl Hansson i Bullareby, för att om saken hålla förhör, hvarvid äro tillstädes Alfred Olaussons hustru Lotta Amundsdotter och hans moder enkan Johanna Jansdotter härstädes samt ofvannömda piga, men Alfred Olausson sjelf, ehuru tillsagd, låter sig icke afhöras. Förhör hålles med:

Pigan Anna Stina Larsdotter, som berättar, att hon är 23 år gammal och har varit i Alfred Olaussons tjänst omkring 4 år; att ogifta Alfred Andersson i Ullserödsnäset är fader till det af henne framfödda barnet; att hon för hustrun Lotta Amundsdotter uppgifvit orsaken till sitt tillstånd vara förlorad menstruation men sjelf trott det vara hafvandeskap; att hon, som ligger i samma rum som husbondefolket, natten till den 20 dennes kände födslosmärtor och gick ut på gården ett par gånger, hvarunder husbondefolket vaknade; att hon frampå morgonen gick till afträdet och der framfödde barnet, som föll ned genom en af öppningarne, hvarefter hon gick ut på gården och bakom afträdet, der hon upptog barnet, som icke visade lifstecken, och förde det genom en öppning i stenfoten in under afträdeshusets golf samt sedan begaf sig in i boningshuset, då hustrun befanns uppstigen, och berättade för denna att menstruationen nu återkommit, hvarefter hon lade sig att sofva; att hon den 20 frampå dagen varit nere vid afträdet men då icke sett barnet eller hört det skrika; samt att hon på förhand för barnafadern omtalat sitt tillstånd, hvarvid han tillrådt henne att tåga dermed för husbondefolket. På upprepade frågor medgifve Larsdotter – såvidt under-tecknad kan fatta – att hon före förlossningen tänkt att afdagataga fostret.

Här antecknas att Larsdotter är okonfirmerad och anses något svag till förståndet hvarjemte hon har en i hög grad bristfällig talförmåga, så att man endast med yttersta ansträngning och efter upprepade frågor kan uppfatta hennes yttranden, af hvilka dock en del icke kunna förstås af andra än dem, som en längre tid varit vanda att meddela sig med henne.

Enkan Johanna Jonsdatter: Har icke trott att Larsdotter varit hafvande utan att hennes tillstånd härledt sig från från den uppgifna orsaken härmenad menstruation. Förliden gårdag kl 7 eller 1/2 8 på aftonen, då Jonsdotter ingick å afträdet, hörde hon ett ovanligt ljud, ett knorrande eller hest skrik, hvarföre hon, som genast misstänkte att detta stod i sammanhang med Larsdotters sjukdom, kallade på svärdottern Lotta, hvilken just då kom gående på gården och äfven hörde detta ljud, som tycktes komma från tomrummet under afträdet golf, hvarefter de gingo bakom detta hus och ur stenfoten toga en sten och genom den här af uppkommande öppningen upptäckte och framdrogo ett nyfödt naket barn, som de, efter att hafva inhöljt det i ett lintyg och en schal, inburo uti Johannas rum, der de genom omläggande af varma kläder och ingifvande af varm mjölk, sökte att hålla detsamma vid lif hvilket dock icke lyckades längre än till omkring kl 12 på natten, då barnet afled. Johanna och Lotta omtalade icke för Larsdotter att de funnit barnet, men då Alfred Olausson i sällskap med Johannes Andersson i Wassbotten omkring kl mellan 9 och 10 på aftonen hemkom omnämndes förhållandet för dessa, som då tillfrågade Larsdotter, hvilken erkände att hon framfödt barnet och lagt det på uppgifna stället.

Hustrun Lotta Amundsdotter: Beträffande hafvandeskapet har hon ock trott Larsdotters tillstånd härröra af mistad menstruation, uppkommen efter Larsdotters uppgift genom förkylning vid badning förliden sommar. Den 20 de dennes tidigt i daggryningen vaknade Lotta deraf att Larsdotter gick af och an på golfvet samt dessemellan ut på gården hvarföre Lotta steg upp och frågade efter orsaken till denna oro då hon svarade att "det tränger på", hvilket Lotta ansåg vara menstruationsplågor. En gång såg Lotta Larsdotter gå ut och sätta sig vid stuguväggen och gången derpå såh hon från fönstret henne gå ned till afträdet, hvarest hon stannade en stund och begaf sig derifrån bakom detta hus, hvarefter hon kom in och sade sig hafva "fått mycket blod", derpå Lotta svarade att det var väl det lossade; klockan var då half fyra på morgonen. - Sedan lade sig Larsdotter och, efter att af Lotta hafva fått kaffe, somnade, hvarpå äfven Lotta lade sig.

Under hela Pingstdagen den 20 dennes låg Larsdotter till sängs utom en kort stund då hon gick ned bakom ladugården och afträdet. Angående barnets påträffande, tillvaratagande och vårdande äfvensom om dess död berättar Lotta lika med Johanna Jonsdotter samt att hon hörde Larsdotter för hennes man Joh.s Andersson i Wassbotten erkänna att hon födt barnet på afträdet och gömt det under golfvet der. Lotta upplysa vidare att Larsdotter varit i tjänst på stället omkring 4 år samt att Larsdotter, ehuru något svag till själsförmågenheterna, dock är redig och eger förmåga att skilja på rätt och orätt.

Nu besiktigas liket af förrättningsmännen och befanns vara ett fullgånget flickebarn utan andra tecken till yttre åkommer än tre smärre hud sårnader på ena och en dylik på andra sidan halsen, hvilka efter under-tecknads omdöme synes hafva uppkommit af rifning eller klämning med fingernaglar, men möjligen uppstått af annan orsak. Likaså synades afträdet som befanns nedblodat på bänken vid ena öppningen och på golfvet dermidtför. Platsen der fostret hittades beskådades ock, hvarvid förrättningsmännen kommo till den åsigt, att orsaken hvarföre barnet, efter att hafva legat 15 å 16 timmar naket, lefde då det hittades, var att

det hvilade på halm sant att temperaturen under hela Pingstdagen varit ovanligt hög.

Då intet vidare förekommer tillsäges husfolket att väl vårda och bevaka Larsdotter tills hon tillfrisknat samt att ombestyras det barnliket flyttas till källaren för att så mycket möjligt är bevaras för förruttnelse tills obduktion hinner att hållas.

Som ofvan

Svante Palmqvist

År 1888 den 20 Maj på aftonen inställer sig Alfred Olausson i Hålkekärr å Länsmanskontoret på Bullareby och berättar för undertecknad angående ofvanstående mål:

att husets innevånare utgöres af Alfred, hans hustru Lotta, modern Johanna Jonsdotter pigan Anna Stina Larsdotter och 4 minderåriga barn; att Larsdotter varit i tjensten ca 4 år samt är visserligen något klen till själsförmögenheterna och har dålig talförmåga men temligen klok och har användts till alla sysslor som en vanlig piga; att hon i afseende på hafvandeskapet ej vetat annat än fruntimmer sagt det vara härmenad menstruation; att han på morgonen den 20 dennes liggande i sängen hörde och såg Larsdotter gå orolig på golfvet och emellanåt ut på gården och sade till sin hustru att Larsdotter uppför sig såsom om hon hade födslovånda, hvartill hustrun svarade att stannad menstruation ha samma verkan; att då Larsdotter kom in från gården sista gången, klockan mellan 3 och 4, hon uppgaf att "det lossat" och att hon blifvit bättre; att Alfred kl mellan 7 och 8 på morgonen den 20 de var på afträdet och då hörde ett ljud såsom af råttungar från, såsom han tyckte, höskullen öfver intilliggande stallet, hvarvid han icke fästade vidare afseende; att han derefter reste till kyrkan och efter hemkomsten, då Larsdotter låg, begaf sig bort till en granne, hvarifrån han återvände hem kl mellan 9 och 10 på aftonen i sällskap med Johannes Andersson i Wassbotten då fruntimren berättade att de funnit barnet, som af Alfred besågs och, ehuru svagt, befanns vid lif; att han derefter tillfrågade Larsdotter om barnet, hvarvid hon erkände det hon födt detsamma på afträdet och sedan gömt det som ofvan beskrivits; samt att under tiden i stugan inkom uppgifna barnafader Anton Andersson i Ulserödsnäset, som på derom gjorda fråga nekade att hafva med Larsdotter haft några beblandelser eller att känna till hafvandeskapet.-

Alfred Olausson gifves samma tillsägelse om Larsdotters vård och likets förvaring som hans hustru och moder erhållit.

Svante Palmqvist

v189705.b626

No 20 Litt A

Jemte det jag härmed anmäler, att pigan Anna Stina Larsdotter i Hålkekärr den 20 dennes på morgonen i enslighet framfödde och å lön lade ett flickebarn, som samma dag på aftonen hittades vid lif men i följd af ? afled några timmar derefter, samt att Larsdotter, som är 23 år gammal, okonfirmerad, något svag till förståndet och har stor svårighet att tala, inom åtta dagar härefter, då hon antages hafva tillfrisknat efter barnsörden, kommer att af mig häktas och till kronohäktet i Uddevalla införpassas, - får jag anhålla att Herr Domhafvanden behagade dels utsätta dag för ransakning i målet och dels förordna ortens Privinsialläkare att med görligaste första verkställa rättsmedicinsk undersökning å fostret, som genom min försorg skall transporteras till tingshuset i Östad, der förrättningen lämpligen bör kunna hållas.-

Bullareby i Kronolänsmanskontoret den 23 Maj 1888.

Svante Palmqvist

v189705.b569

**Dombok
för
Lagtima Sommaringet med Bullarens härad
År 1888**

År 1888 den 3 Maj och följande dagar förrättas af undertecknad vice Häradshöfding och t.f. Domare i orten lagtima Sommaringet med Bullarens härad på tingsstället i Östad, dervid följande häradets Nämndemän biträda, nämligen:

Häradsdomaren Magnus Ivarsson i Rörane,

Anders Olsson i Smeberg,

Per Olsson i Hökelund,

Andreas Nilsson i Fressland,

Malkolm Svensson i Björkemarken,

Anders Johansson i Skackestad,

Pål Jonsson i Edsäm,

August Jonsson i Sundshult och

Jonas Andersson i Tippen.

Häradsrätten sammanträder i tingshuset kl 1/2 11 f.m. dervid och sedan ordföranden uppläst sitt ag Kongl Majt och Rikets Göta Hofrätt undfångna förordnande tinget utlyses och rättegångsfrid påbjudes.

Kronolänsmannen i häradet Sv. Palmqvist är närvarande såsom Allmän åklagare och för att Rätten tillhandagå med möjligen erforderlig handräckning.

Öfver lagfarter...

v189705.b625

1888 den 15 Juni

No 20

Ordföranden anmäler, att Kronolänsmannen i häradet S. Palmqvist den 25 sistl Maj till Domhufvanden insändt förljande skrifvelse och polisprotokoll:

"Till et. Jemte det jag etc. se **Litt A.**

"Protokoll hållet vid etc. se **Litt B.**

Med anledning häraf och sedan kronolänsmannen Palmqvist anmält att han till Kronohäktet i Uddevalla införpassat ofvannämnda Anna Stina Larsdotter har ransakning med henne blifvit till denna dag utsatt; och då nu detta mål företages tillstädekommer Åklagaren, hvarjemte den tilltalade införes i tingssalen under bevakning af fänggevaldigern P. A. Bergendal. På grund af Åklagarens ifrågavarande anmälan har Domhufvanden låtit förordna rättsmedicinsk besigtning af liket efter Anna Stina Larsdotters födda barn; och har protokollet häröfver följande lydelse:

"Afskrift A. År 1888 den 29 Maj etc se **Litt C**

Åklagaren inlemnar följande

"Protokoll för ogifta etc se **Litt D**

Ordföranden tillfrågar härefter den tilltalade angående de uti förestående protokoll uppgifna förhållanden men hon uttrycker sig så otydligt att hvarken ordföranden eller någon i Nämnden kan förstå hennes svar. Hustrun Lotta Amundsdotter, hos hvilken den tilltalade under sista tiden vistats, tillkallas fördenesskull för att för Hdsrn tolka den tilltalades yttranden, men som Lotta Amundsdotter säger sig icke heller kunna med full säkerhet uppfatta, hvad den tilltalade säger finner Hdsrn sig icke böra i protokollet upptaga Lotta Amundsdotters uppgifter. Så snart den tilltalade tillfrågas om hennes förhållanden till Anton Andersson i Ulserödsnäset, som skall vara fadeer till hennes ifrågavarande barn, blir hon mycket upprörd och synes af hennes yttrande härom framgå, att han, för hvilken hon yppat sitt hafvandeskap, förbjudit henne omtala fört hennes husbondefolk att hon vore hafvande samt hotat, att slå henne, om berörde förhållande af henne omnämndes. Jemväl synes af hennes tal och åtbördoer framgå, att hon sittande på afträdet födt barnet, som utan att detsamma af henne vidrörts fallit ned genom öppningen, hvaröfver hon satt, samt att hon vid tillfället hade svåra födslovåndor och fördenesskull icke minnes, hvad som i öfrigt tilldrog sig. Tillfrågas, huruvida barnet af henne flyttats från det ställe, hvarest detsamma efter fallet genom berörde öppning blef ligande, det, hvarest detsamma hittades, yttrar hon sig så otydligt, att hennes svar härpå ej upptagas.

Åklagaren anhåller härefter om vittnesförhör med Alfred Olausson och h. h. Lotta Amundsdotter, enkan Johanna Jonsdotter samt Hans Andersson, alla i Hålkekärr, jemte handlanden G Andersson i Hofsäter, hvilka tillstädes få, utan hinder af känt jäf, aflägga vittnesed, om hvars vikt de erinras och en i sender hörde berätta:

1o Alfred Olausson: att vittnet vidhåller sin uti förestående polisprotokoll intagna berättelse med den förändring dels att vittnet icke under den tilltalades gång fram och tillbaka uti vittnets bostad på morgonen såg barnets födelse, yttrade till sin hustru att den tilltalade uppförde sig som om hon hade födslovåndor dels ock att vittnet icke minnes, att den tilltalade för vittnet yttrade att hon på något sätt gämt barnet; tilläggande vittnet, att då han omkring åtta dagar efter barnets födelse tillfrågade den tilltalade, som då tillfrisknat efter barnsbörden, huruvida det varit hennes afsigt att förgöra barnet, svarade hon "så".

Widkänt.

2o Lotta Amundsdotter: att vittnet uppfattade den tilltalades svar på vittnets fråga om orsaken till hennes oro under natten före barnets födelse sålunda, att den tilltalade hade förstoppning. Wittnet såg icke att såsom i ofvan intagna polisprotokoll antecknats den tilltalade en gång under Pingstdagen gå bakom ladugården och afträdet men vittnet barn omtalade för vittnet, att de sett den tilltalade gå på sätt nämndt är. Då den tilltalades ifrågavarande barn af vittnet och vittnet Johanna Jonsdotter påträffades, låg detsamma under afträdet golf. Tomrummet under nämnda golf skiljes genom en stenmur från den för exkrementer afsedda plats. Ut i stenmuren fanns vid tillfället en öppning af tillräcklig storlek för att barnet kunnat föras genom densamma; och håller vittnet för sannolikt att barnet från sagde plats genom öppningen i stenmuren förts under afträdet golf. Nämnda öppning, som troligen funnits före ifrågakomna tillfälle, förstörades af vittnet och Johanna Jonsdotter genom borttagande af en sten, på det barnet lättare skulle kunna framtagas. På vittnets fråga till den tilltalade, hvarför barnet af henne lagts under afträdet svarade den tilltalade vid ett tillfälle att "Anton har sagt det". Vittnets uti polisprotokollet intagna berättelse vitsordas af vittnet, för så vidt densamma icke genom detta vittnesmål ändrats; tilläggande vittnet dels att den tilltalade visserligen icke enligt vittnets åsigt är till sina själsförmögenheter så mycket utvecklad som personer i allmänhet men att hon likväl förstår att skilja mellan rätt och orätt dels ock att den tilltalades af vittnes omnämnda erkännanden och yttranden oftast tillkommit sålunda, att hon med ja eller nej besvarat af vittnet framställda frågor.

Widkänt.

3o Johanna Jonsdotter: att vittnet vidhåller sin inför Åklagarens afgifna och i ofvannämnda polisprotokoll intagna berättelse utom derutinnan, att vittnet icke hörde den tilltalade erkänna för vittnet Alfred olausson att hon födt ifrågavarande barn och lagt detsamma på afträdet.

Widkänt.

4o Hans Andersson: att vittnet, som i egenskap af vittne var tillstädes vid ofvannämnda af Åklagaren hållna polisundersökning, hörde den tilltalade på Åklagarens fråga, hvem som vore fader till barnet yttra "Anton" och "skörden". Wid synandet af afträdet syntes spår efter blod såväl å golfvet som invid afträdesöppningen. Vidkänt.

5o G. Andersson: att vittnet vitsordar nästföregående vittnets vittnesmål.

Widkänt.

I fordrad ersättning för inställelsen vid tinget tillerkännas vittnena skjutsersättning G. Andersson för 0,7 mils resa och öfrige vittnena för 1 1/4 mils resa till tinget och åter äfvensom 1 kr 50 öre för vittnenas vistelse vid tingsstaden.

Åklagaren anhåller om uppskof för Anton Anderssons i Ulseröds näs hörande i saken; och hemställer Åklagaren till Hdsrn huruvida icke utlåtande angående tilltalades sinnestillstånd bör från läkare infordras.

Då något vidare icke förekommer, får parter och menighet taga afträde medan Hdsrn beslutar följande, sedan åklagaren och den tilltalade åter tillstädeskommit i tingssalen, offentligen afkunnade

Utslag

Med bifall till Åklagarens derom gjorda anhållan utställes ransakningen att åter förekomma här å tingsstället fredagen den 6 instundande Juli månad kl 11 f.m., och vill emellertid Hdsrn, med öfverlemnande at ett exemplar af protokoll till läkaren vid Kronohäktet i Uddevalla, från honom infordra utlåtande dels sinnesbeskaffenhet i allmänhet och dels särskildt huruvida hon vid åtalade gerningens begående skäligen kan anses på sätt 5 Kap 6§ strafflagen förutsätter, hafva saknat förståndets fulla bruk eller om hon får antagas dervid hafva varit fullt tillräckelig; skolande den tilltalade i afbidan på ransakningens fortsättning till förenämnda kronohäkte åter införpassas.

Då något vidare icke förekommer aflyses tinget, hvarefter Rättens ledamöter åtskiljas kl 3 e.m.

Som ofvan.

På Häradsrättens vägnar

Alb. Nordström

v189705.b631

No 20 Litt C

Afskrift

A, År 1888 den 29 Maj, förrättades efter förordnande af Domhufvanden i orten å Tingsstället Östad i Nafverstads socken rättsmedicinsk besigtning och liköppning å ogifta pigan Anna Stina Larsdotters i Hålkekärr döda foster i närvaro af Kronolänsmannen S. Palmqvist, Fjerdingsmannen P. Lund och Häradsstjenaren A. Axberg, af hvilka Palmqvist förde protokollet.

Likets identitet intygades af Palmqvist och Lund.

B. Species facti

Af polisprotokollet framgår, att pigan Anna Stina Larsdotter, hvilken äro 23 år gammal, samt omkring 4 år tjenat hos Alfred Olausson i Hålkekärr, för husbondefolket fördolt sitt hafvandeskap, samt uppgifvit orsaken till sitt tillstånd vara förlorad menstruation; att hon som ligger i samma rum som husbondefolket, natten till den 20 dennes kände födslosmärtor och gick ut på gården ett par gånger hvarunder husbondefolket vaknade; att hon frampå morgonen gick till afträdet och der framfödde barnet som föll ned genom en af öppningarna, hvarefter hon gick ut på gården och bakom afträdet, der hon upptog barnet, som enligt hennes uppgift icke visade lifstecken och förde det genom en öppning i stenfoten inunder afträdeshusets golf, samt sedan begaf sig in i boningshuset, der hustrun befanns uppstigen och berättade för denna, attg menstruationen nu återkommit- kl var då half fyra på morgonen hvarefter hon lade sig att sofva; att hon längre fram på dagen varit nere vid afträdet men då icke sett barnet eller hört det skrika; att enkan Johanna Jonsdotter (moder till Larsdotters husbonde) samma dag kl 7 eller half 8 på aftonen gått in å afträdet, hvarest hon då hörde ett ovanligt ljud ett knarrande eller hest skrik, hvarföre hon genast misstänkte att detta stod i sammanhang med Larsdotters sjukdom kallade på sin svärdotter Lotta, hvilken just då kom gående på gården och äfven hörde detta skrik, som tycktes komma från tomrummet under afträdet golf, hvarefter de gingo bakom detta hus och ur stenfoten togo en sten och genom den här af uppkommande öppningen upptäckte och framdrogo ett nyfödt naket barn, som de, efter att hafva inhöljt i ett lintyg och en schal inburo uti Johannas rum der de genom omläggande af varma kläder ocj ingifvande av varm mjölk sökte att hålla detsamma vid lif, hvilket dock icke lyckades längre än till omkring kl 12 på natten, då barnet afled; att temperaturen under den 20 de var ovanligt varm, samt att Larsdotter som var okonfirmerad och anses något svag till förståndet, har en i hög grad bristfällig talförmåga, så att man endast med yttersta ansträngning kan uppfatta hennes yttranden.

Liket har under tiden förvarats i en källare, temperaturen har under tiden, efter dödsfallet, varierat mellan +22 till plus 3.

C. Yttre besigtning

1. Utbredda likblånader förefinnes å bakre partierna af bålen och extremiteterna; ingen likstelhet förefinnes.
 2. Liket som är af qvinnligt kön, håller 51 cm i längd och väger 2670 gram; hufvudet mäter i omkrets 34 cm; hjessknölkudden 9 cm; nackfotslängden 11,5 cm och hakspetslängden 13,3 cm. Hufvudskallsbenen mäter 3,5 cm i längd och 3,4 i bredd. Hullet kännes temligen fast. Ullhår förefinnas blott å skuldrarna. Håret å hufvudet ljusgult 3 cm långt. Hornhinnorna fördunklade. Naglarne hornartade, af blåaktrig färg, räcka något öfver fingerspetsarne. I lårbenens nedre ledgångsutskott förefinnes en benkärna af ungefär 5 mm längd.
 3. Huden öfver buken grönbå, å öfrige ställen rödaktig. Hudsmörja förefinnes i arm och lårveckan. Nafvelsträngen är fästad 3 cm nedan kroppens midt. Ett stycke 9 cm långt af densamma, fasthänger vid nafveln 4 cm från vidfästningsstället är den ombunden med en tråd. Från underbindningsstället utåt, kännes den hård och intorkad och tyckes afsliten vid dess fria ända, men dess närmast nafveln belägna del, kännes lös och mjuk. Fettväfnaden i underhudsväffen ganska väl utvecklad 3 mm tjock. Ingen fostersvulst å hufvudet förefinnes.
 4. Ur näsöppningarne framrinner vid tryck en brunaktig vätska. Vid munnen intet att anmärka. Ur stolgången utrinne barnbeck. De större blygdläpparne sluta ännu icke till hvarandra.
 5. Å halsen finnes å venstra sidan trenne nästan parallelt med hvarandra förlöpande ytliga sårnader, af något öfver en cm längd och på den högra finnes en dylik något längre, liknande intryck efter fingernaglarne. Ingen blodutådring under huden, i omgifningarna af dessa sårnader.
- För öfrigt icke något intryck å halsen eller några andra tecken till yttre våld.

D. Inre besigtning

6. Öfver högra hjessbenet finnes i hufvudsvålen en blodutgjutning af circa 1,5 cm längd, svålen för öfrigt temligen blodrik. Benkalottens inre yta, äfvensom hårda hjernhinnan temligen blodrika, i långa blodledaren mörk tjockflytande blod, mjuka hjernhinnorna äro äfven af temligen rik blodhalt.
 7. Hjernmattan lös och sladdrig, måttlig blodhalt, ingen utgjutning i hjernventriklarna äfven blodledarne i hufvudskålens botten hålla mörk tjockflytande blod, ingen spricka i hufvudskålens botten.
 8. mellangärdets högsta hvälfning når på venstra sidan upp till tredje interkastalrummet, på högra sidan till femte refbenet. Tunntarmens peritarralbeklädnad visar lindrig kärlinjection. Mjeltan utan anmärkning. Magsäcken temligen utspänd, innehöll en ringa mängd rödbrun grötaktig vätska. I närheten af pylores är dess slemhinna rosafärgad och företer en rätt liflig kärlinjection. Tunntarmarne rosafärgade på ytan, innehålla grötaktig vätska af hvitgrå färg, denna grötaktiga vätska förefinnes i hela tunntarmen ända till blindtarmens början. Groftarmarne äro mörkt grönfärgade och äro fulla med barnbeck.
 9. Lefvern brunröd till färgen, måttlig blodhalt. I nafvelvenen förekommer tunnflytande blod. Gallblåsan innehåller ringa qvantitet tunnflytande rödbrun galla.
 10. Njurarne äfven af måttlig blodhalt, binjurane temligen stora 3 cm längd.
 11. Urinblåsan innehåller ytterst ringa mängd urin.
 12. Vid bröstorgens öppnande ligga lungorna sammandragna i bakre delen af densamma och täcka ej hjertsäcken eller tymuskörteln. I begge lungsäckarne förefinns en ringa mängd blodhaltig vätska, äfven i hjertsäcken förefanns en något större mängd blodblandad vätska.
 13. Vid granskning af lungornas yta visade sig tydliga luftblåsor. Lungorna tillsammans med hjertat och tymuskörteln uttogos i ett sammanhang samt lades i ett kärl med rent vatten, hvarvid visade sig, att de flöto på ytan. Sammalunda var förhållandet med hvardera lungan för sig, samt småbitar af desamma. Vid tryck på lungorna uttrann ur luftröret en finskummig blodblandad vätska. Vid genomsnitt af lungorna, som äro rosenröda till färgen, gnistrade de, öfver allt för knifven, och ur detsamma utpresades en finskummig blodblandad vätska i temligen riklig mängd, särdeles i de bakre partierna.
 14. Hjertat mäter ifrån spetsen till botten 3,5 cm i längd. Hjertat och de i detsamma rymmande större kärlen innehöllo en ringa qvantitet mörkflytande blod. Äggrunda hålet öppet, sammalunda är ock förhållandet med Botalliska gången.
 15. Tymuskörteln 4 cm lång och 3 cm bred.
 16. Slemhinnan i luftstrupen och struphufvudet är blek, ingen vätska finnes i detsamma, ingen intryckning å broskan.
- För öfrigt intet att anmärka
- Sålunda befunnet, uppläst och justerat, betygar

A. Belfrage
Provincialläkare

L.S.

Att alla kaviteter blifvit öppnade, och protokoll under tiden af obducenten dikteradt; intyga
Svante Palmqvist P. Lund

Utlåtande

Besigtning och liköppningsföreteelserna ådagalägga

1. att barnet varit fullgånget eller åtminstone nära fullgånget
2. att det varit med lif framfödt, samt andats
3. Då inga andra tecken till yttre våld förefinnas än de ytliga sårnaderna å halsen, hvilka antagligen åstadkommits under Lars-

dotters försök, att skilja sig från sitt foster, samt en liten blodutgjutning under hufvudsvålen; då vidare flera vittnen intygat, att barnet legat utsatt naket och utan föda i 16 timmar, kan med skäl anses, att barnets död varit en följd deraf, att detsamma omedelbart efter födelsen saknat den för lifvet bibehållande nödiga omvårdnad; hvilket härmed på heder och samvete intygas

Tanum den 2 Juni 1888

A. Belfrage
Provencialläkare

Vidimeras
Ex officio
A. Belfrage
Provencialläkare

v189705.b635

No 20 Litt D

Prestbetyg för ogifta Anna Stina Katrinasdotter skrifven å Nafverstads församlings fattigvård och nu häktad för barnamord. Född den 27 februari 1865 å ouppgifvet ställe i Nafverstads församling. Modern var vid dotterns födelse kyrkoskrifven i NafverstadsPrestgård såsom piga hos dåvarande kyrkoherden.

den häktade är född utom äktenskapet och innehåller dopboken ingen anteckning om fadern. Modern ogifta f.d. pigan Katrina Johansdotter född 1824, lefver och vistas för närvarande i Åhn Nafverstads socken.

Från späda åren utpensionerad af afttiggården har hon vistats på flera ställen inom församlingen och i mån af förmåga deltagit uti de i allmogehemman förekommande göromålen. Under de sista fyra åren har fattiggården ej betalat för hennes underhåll utan har hon erhållit föda och kläder af sin husbonde heg. ns Alfred Olausson i Hålkekärr för den pigtjenst hon gjort honom. Är icke konfirmerad.

Hennes mantalsskrifningsort har alltid varit och är Nafverstads församling. Har ej förut varit för brott tilltalad. Emedan den häktade alltid varit mer eller mindre döf och hvad ännu hinderligare varit, derjemte i hög grad saknat talförmågan, hafva de försökt, som i de tidigare och senare barnaåren gjorts i hemmet och i skolan att bibringa henne läskunskap blifvit utan resultat och kan hon därför icke läsa.

Nafverstads församling i Pastorsexpeditionen den 9 Juni 1888.

H Berg.

P.C.

v189705.b643

Dombok, hållen vid urtima ting med Bullarens härad på tingsstället i Östad den 6 Juli 1888.

Närvarande: Ordförande, undertecknad vice Häradshöfding och t.f. Domare i orten samt följande härads Nämndemän:

Häradsdomaren Magnus Ivarsson i Rörane

Anders Olsson i Smeberg,

Per Olsson i Hökelund,

Andreas Nilsson i Fressland,

Malkolm Svensson i Björkemarken,

Anders Johansson i Skackestad,

Pål Jonsson i Edsäm,

August Jonsson i Sundshult och

Jonas Andersson på Tippen.

Urtima tinget utlyses och rättegångsfrid påbjudes.

Jemlikt Hdsrns beslut vid sistl S.T. med häradet den 15 sistl förflutne juni under No 20 i domboken företages nu till fortsatt handläggning derifrån till denna dag uppskjutna ransakningsmålet angående Kronolänsmannen Sv. Palmqvists åtal mot häktade pigan Anna Stina Larsdotter från Hålkekärr och ansvar för fosters läggande å lön; dervid, i närvaro af Åklagaren den tilltalade

i tingssalen införes under bevakning af fänggevaldigern P.A. Bergendahl.

Ordföranden föredrager protokollet vid sista ransakningstillfället, hvilket protokoll af parterne lemnas utan anmärkning, samt tillkännagifver, att, sedan, på sätt Hdrtn vid sista rannsakingen beslutat, utlåtan angående den tilltalades sinnesbeskaffenhet infordrats från fängelseläkaren i Uddevalla, denna insändrt följande handling:

"Till etc Af Häradsrätten etc se **Litt A**

Efter uppläsandet häraf företar Åklagaren stämning till tinget dels å Laurits Svensson i Gräfvat och hustrun Amalia Pettersdotter på Snöfveröd under Hålkekärr för att vittna i målet dels ock å Anton Andersson på Ulserödsnäs för att höras och efter omständigheterna stå till ansvar för hvad i målet kan ligga honom till last; och äro såväl åberopade vitnen som Anton Andersson i tingssalen närvarande.

Anton Andersson, förnekar till en början, att han känner den tilltalade samt att han är fader till hennes ifrågavarande foster men medgifver efter allvarliga uppmaningar att tala sanning, att han med den tilltalade hade olofligt umgänge under sommaren 1886, då han och den tilltalade arbetade på Hålkekärr. Derefter hafva den tilltalade och Antopn Andersson icke träffats.

Åberopade vittnen, mot hvilka jäf icke förekommer, få aflägga vittnesed om hvars vigt de erinras och en i sänder hörde berätta:

1o Laurits Svensson: att då vittnet några dagar före sistl Pingst var på besök hos Alfred Olausson i Hålkekärr vittnet af den tilltalades utseende, hvilken vittnet då träffade, fick den uppfattning att hon var hafvande, men vittnet talade icke härom med någon af de på stället boende. Då vittnet på aftonen sistl Pingsdag åter besökte Alfred Olaussons hem låg den tilltalade till sängs men vittnet hörde icke orsaken härtill uppgifvas.

Widkänt.

2o Amalia Pettersdotter: att vittnet, som vid ett besök hos Alfred Olausson på Hålkekärr under sistl Januari månad såg den tilltalade, då tyckte, att hon såg sjuk ut äfven som att hon var hafvande. Alfred Olausson och h. h., hvilka af vittnet tillfrågades om orsaken till den tilltalades sjukliga utseende, yttrade att enligt hvad den tilltalade för dem uppgifvit, anledningen dertill var att den tilltalade till följd av förkylning vid badning under augusti månad 1887 förlorat menstruationen. Då Alfred Olausson och h. h. Af vittnet uppmanades att för den tilltalades räkning anlita läkare eller barnmorska, yttrade de, att sådant vore för dyrt samt att de gifvit den tilltalade droppar. I öfrigt känner vittnet icke något i saken.

Widkänt

Wittnena som bo Laurits Svensson 1,8 mil och Amalia Pettersdotter 1,3 mil från tingsstället, tillerkännas i fordrad godtgörelse för inställelsen vid tinget reseersättning för nämnda väglängd till tinget och åter äfvensom 1 kr: 50 öre för deras vistelse vid tingsstaden att at allmänna medel genom åklagarens försorg förskjutas.

Af den tilltalades tal, som idag är tydligare än vid förra rannsakingen, och af frågor, som på ordförandens anmodan till den tilltalade framställas af vittnet Amalia Pettersdotter, hvilken synes förstå den tilltalades yttranden, framgår, att hon efter många ansträngningar och mycken öfvertalning af ofvanbemälda Anton Andersson förmåtts till samlag med honom. Då hon märkte att hon var hafvande och för Anton Andersson uppgaf att så var förhållandet, uppmanades hon af honom att kasta barnet åt skogen. Den tilltalade ville icke medgifva detta utan förklarade, att hon ville vårda det barn hon kunde få. Den tilltalades ifrågavarande barn, föddes af henne i stående ställning men föll härvid icke genom öppningen på afträdet utan på golvet å afträdet hvarifrån den tilltalade lade barnet i sin kjortel på förut öförmälda afträde. Anton Andersson uppehöll sig härunder uti det omedelbart mot afträdet belägna fähuset, dit den tilltalade begaf sig, bärande barnet i kjorteln. Hon yttrade härvid till Anton Andersson att det var ett vackert barn, att hon ville bärain barnet i sin bostad å Hålkekärr och derstädes linda detsamma samt gifva barnet di äfvensom att hon ville föra det till presten, men härtill gemälde Anton Andersson, att det borde kasta bort barnet. Anton Andersson tog derefter barnet från den tilltalade samt gick bakom afträdet och lade barnet under afträdet golf. Den tilltalade gick derefter och lade sig på sitt vanliga ställe i boningshuset å Hålkekärr. Anton Andersson bestrider sanningenligheten af den tilltalades berättelse men medgifver emellertid, sedan såväl Alfred Olausson i Hålkekärr som vittnet Amalia Pettersdotter upplyst, att det var under sistl års sommar som Anton Andersson arbetade på Hålkekärr, att så var förhållandet äfvensom att han under nämnda sommar hade olofligt umgänge med den tilltalade. På frågor, hvarest han befann sig natten till sistl Pingstdag den 20 nästlidne Maj yttrar Anton Andersson, att han då uppehöll sig i sitt hem samt förnekar att han vare sig under sagda natteller på Pingsafton varit på Hålkekärr. Han lemnar i början mycket obestämda svar, hvarest han vistades dagarne omkring Pingsthögtiden men uppgifver derefter att han på fredagen före Pingst eller den 28 sistl Maj begaf sig till Hede gästgifvaregård för att köpa brännvin samt att han derifrån återkomm till sitt hem på eftermiddagen Lördagen den 19 Maj. På qvällen sistnämnda dag begaf han sig utan något egentligt ärende till Hålkekärr som ligger helt nära hans bostad hvarest ahn påträffade hustrun Lotta Amundsdotter, hvilken han frågade om hennes man var hemma. Då han härpå fick till svar att så icke var förhållandet, begaf han sig till sitt hem och lade sig att sofva samt vaknade icke förr än kl omkring 7 Pingstdags morgon. Han kvarblef hemma på Pingsdagen tills på aftonen då han i sällskap med Johannes Andreasson i Wassbotten begaf sig till Hålkekärr der han fick se den tilltalade ligga till sängs, men Anton Andersson gjorde sick icke underrättad om orsaken härtill. Den tilltalade uppgifver att orsaken hvarför hon för sitt husbondefolk Alfred Olausson och hans hustru icke omtalade, att det af henne födda barnet gömts, var den, att Anton Andersson för henne uppgaf, att husbondefolket då skulle slå henne.

Åklagaren yrkar på grund af hvad i saken förekommit ansvar å Anton Andersson för delaktighet uti ifrågakomna brott samt att Anton Andersson som icke är bofast, må blifva häktad. I öfrigt anhåller Åklagaren om uppskof med rannsakingen för vidare bevisningsförebringande.

Då något vidare icke förekommer få parter och menighet taga afträde medan Hdrtn öfverlägger om utslag i saken.

Under det öfverläggningen pågår företräder åklagaren och anhåller att som Anton Andersson inför honom aflagt bekännelse om sin delaktighet i förbrytelsen rannsakingen med honom måtte fortsättas; Anton Andersson, som åter förekallas, uppgifver i närvaro af fänggevaldighern Bergendahl och Häradstjenaren Axberg hvilka anmodas vara närvarande vid förhöret som i öfrigt hållas inför slutna dörrar, att han natten till Pingsdagen uppehöll sig på Hålkekärr samt att han befann sig invid afträdet, under det Anna Stina Larsdotter födde sitt ifrågavarande barn. Anton Andersson såg att barnet lefde derigenom att barnet gaf ljud ifrån sig samt derigenom att det slog upp ögonen. Han föreslog derefter Anna Stina Persdotter (felskrivet skall vara Larsdotter. Förf. Anm.) att kasta bortbarnet, dertill hon gaf sitt samtycke. Sedan Anton Andersson allvarligt förhållits att bekänna sanningen ändrar han nämnda uppgift derhän, att hon icke ville lemna barnet ifrån sig utan tog det till sig. Hon gick emellertid derefter bakom afträdet samt förde barnet genom att utiförut omnämnda stenmur under golfvet till afträdet. Anton Andersson uppehöll sig härunder på afträdet samt iakttog hvad som tilldrog sig genom att se ned genom den ena öppningen på afträdet. Åter uppmanad att tala sanning erkänner Anton Andersson att han, efter att omedelbart efter barnets födelse hafva tagit barnet till sig gick bakom afträdet med barnet samt förde detsamma genom förenämnda stenmur under afträdet golf, hvarefter han aflägsnade sig från afträdet utan att derefter taga någon kännedom om hvad som vederfors barnet. Han bestrider att, såsom Åklagaren anser för sannolikt, hafva tillfogat barnet det våld å halsen, hvaraf märken syntes vid obduktionen af barnets lik. Han säger sig icke kunna bestrida, att han trodde, det barnet skulle omkomma genon ofvannämnda förhållande med detsamma. Anton Andersson kan icke uppgifva någon anledning, hvarför han ifrågakomma natt uppehöll sig på Hålkekärr. Han upplyser emellertid att då han på qvällen före Pingsdagen sammanträffade med ofvanbemälda Alfred Olausson, frågade denna Anton Andersson, om han icke skulle komma fram till Hålkekärr och "ta' emot ungen" dermed Alfred Olausson antagligen åsyftade ifrågavarande barn.

Tingsmenigheten får härefter företräda och vidhåller Anton Andersson i dess närvaro ofvannämnda, af honom uppgifna och upplästa berättelse.

Åklagaren upplyser, att jemväl Anton Andersson icke anses för fullt klok, hvadan Åkl hemställer till Hrdsrn huruvida icke yttrande bör från läkare infordras jemväl om hans sinnestillstånd. I öfrigt anhåller Åkl om uppskof för att anskaffa Anton Anderssons prestbevis och åstadkomma närmare utredning af saken.

Sedan parterna och menigheten fått ur tingssalen aflägsna sig beslutar Hdsrn följande offentligen aflagda

Utslag

Jemte det Anton Andersson förklaras skyldig träda i häkte utställes rannsakingen att åter förekomma här å tingsstället Torsdagen den 26 innevarande månad kl 11 f.m., då Åklagaren bör förete prestbevis angående Anton Andersson och i öfrigt vara till målets utförande beredd; och vill Hdsrn med öfverlemnande af ett exemplar af detta protokoll till fängelseläkaren vid Kronohäktet i Uddevalla från honom infordra utlåtande dels angående Anton Anderssons sinnesbeskaffenhet i allmänhet dels och huruvida han vid ifrågavarande brotts begående kan anses hafva saknat förståndets bruk eller om han dervid får antagas hafva varit fullt tillräckelig; Skolande de tilltalade till förenämnda kronohäkte åter införpassas.

Besvärshänvisning meddelas Anton Andersson med anledning af hans häktande.

Som ofvan

På Häradsrättens vägnar

Alb. Nordström

v189705.b646

No 1 Litt A

Till Bullarens Vållofliga Häradsrätt

Af Häradsrätten anmodad att meddela utlåtande dels angående häktade pigan Anna StinaLarsdotter i Hålkekärr, som tilltalad för att i enslighet hafva framfödt och å lönn lagt sitt foster, sinnesbeskaffenhet i allmänhet och dels särskil; huruvida hon vid åtalade gernings begående skäligen kan anses hafva saknat förståndets fulla bruk, eller om hon får antagas dervid hafva varit fullt tillräckelig, så får jag, efter tagan det at rättegångshandlingarna i detta mål och efter verkställd undersökning af bemälda Anna Stina Larsdotters kropps- och sinnesbeskaffenhet under vistelsen å härvarande cellfångelse afgifva följande utlåtande.

Efter rättegångshandlingarna må i korthet anföras att Anna StinaLarsdotter, som fördolt sitt hafvandeskap, natten till den 20 sistl Maj på afträdet i enslighet framfödt ett lefvande foster, som sedermera undangömts under afträdet golf, men på samma dags afton, ännu vid lif,af andra personer tillrättafunnits och intagits i stugan och vårdats, men detta oaktatdt på natten afidit. Att Anna Stina Larsdotter, ehuru svag till sina själsförmögenheter, likväl enligt vittnesutsaga förstått att skilja mellan rätt och orätt, samt kunnat sköta vanliga husgöromål, huru hon haft yttersta svårighet att tala och göra sig förstådd eller förstås.

Ett i handlingarna intaget prestbetyg för den tilltalade meddela, att Anna Stina Katrinasdotter (Larsdotter) är född d 27 Februari 1865 utom äktenskapet å uppgifvet ställe inom Nafverstads församling, ayy hon från späda år varit utpensionerad af socknens fattigvård och vistats på flera ställen inom socknen och i mån af förmåga deltagit i förekommande göromål, att hon under sista 4 åren ej erhållit fattigvårdsunderstöd, utan erhållit föda och kläder af sin husbonde i Hålkekärr, att hon förutej varit tilltalad för brott, att hon alltid varit mer eller mindre döf och hvad ännu hinderligen varit, derjemte i hög grad saknat talförmågan, hvadan försök som i tidigare och senare barnåren gjorts i hemmet och skolan att bibringa henne läskunskap, blifvit utan resultat, så att hon icke kan läsa samt ej heller blifvit konfirmerad.

Vid undersökning af Anna Stina Larsdotters kroppsliga tillstånd befinnes hennes kroppsbyggnad och hull i allmänhet nästan

normala, någon blodbrist förmärkes, cirkulations- och digestionsorganerna normala. Hörseln å högra örat alldeles upphäfd, dess trumhinna grumlig och sannolikt perforerad, hörseln venstra örat bättre, men ej fullkomlig. Hennes uttal är för mig alldeles obegripligt, jag förstår häraf föga mer än ja och nej, men fängelsets vaktqvinna, som åtföljt mig på besöken hos den tilltalade, synes bättre förstå hennes tal, ehuru äfven hon härvid som oftast icke kan utleta talets mening.

Ingen organisk förändring af svalg och hals kan varseblifvas.

Ingen upplysning kan af den tilltalade lemnas om hennes möjligen förutgångna sjukdomsfall eller skador.

Hvad den tilltalades själsförmögenheter beträffar, så måste de till följe af bristande uppfostran och omottaglighet för densamma genom hennes försvagade hörsel och obegripligt tal, stå på låg grad af utveckling, men så vidt man härvid kan döma, synes hon icke alldeles sakna omdömesförmåga, ehuru hon, på tillfrågan om brottsligheten af sin föröfvade gerning, icke synes, hvarken med ord eller miner, häraf blifva berörd.

Hennes uppförande under vistelsen i fängelset har varit ordentligt och godt samt icke gifvit anledning att misstänka sinnessjukdom.

Med anledning af hvad nu anförts, får jag förklara, att Anna Stina Larsdotters sinnesbebskaffenhet i allmänhet till följe af sina lyten och derigenom bristande uppfostran icke kan antagas vara fullt normalt, att hon vid åtalade gerningens begående väl icke synes hafva saknat förståndets bruk, men ej heller varit fullt tillräknelig, detta varder härmed på heder och samvete intygadt

P Åhlström

Med Doctor, Fängelseläkare

Uddevalla den 4 Juli 1888.

P.S. De remitterade handlingarna bifogas.

v189705.b651

Dombok, hållen vid urtima ting med Bullarens härad på tingsstället i Östad den 26 Juli 1888.

Närvarande:

Ordförande, undertecknad vice Häradshöfding, som af Kongl Majt Rikets Göta Hofrätt den 20 innevarande månad förordnats att förrätta urtimatinget, samt följande häradets nämndmän:

Häradsdomaren Magnus Ivarsson i Rörane,

Anders Olsson i Smeberg,

Per Olsson i Hökelund,

Andreas Nilsson i Fressland,

Malkolm Svensson i Björkemarken,

Anders Johansson i skackestad,

Pål Jonsson i Edsäm,

August Jonsson i Sundshult och

Jonas Andersson på Tippan.

Urtima tinget utlyses och rättegångsfrid påbjudes.

No 1

Jemlikt Häradsrättens beslut vid urtima ting med häradet den 6 innevarande månad företages nu till fortsatt handläggning derifrån, till denna dag, uppskjutna rannsakningsmålet angående Kronolänsmannen S Palmqvist åtal mot häktade pigan Anna StinaLarsdotter från Hålkekärr för fosters läggandeå lön samt mot jemvel häktade Anton Andersson från Ullserödsnäset för delaktighet i nämnda förbrytelse; och företräder härvid Åklagaren hvarjemte de tilltalade inställes inför Häradsrätten under bevakning af fänggevaldiger P A Bergendahl.

Anna Stina Larsdotter som först förekalas besvarar för så vidt hennes svar kan af Häradsrätten uppfattas, med nej ordförandens fråga huruvida hon mot protokollet af sistlidet rannsakingstillfälle hvilket protokoll i hvad detsamma angår henne för henne föredrages, har någon anmärkning att framställa.

Sistnämnda protokoll för så vidt detsamma afser tilltalade Anton Andersson uppläses härefter för denne med förfrågan punktvist huruvida innehållet i protokollet af honom erkännes. Han medgifver dervid, att hans uppgifter vid förra rannsakingen blifvit riktigt återgifvet i protokollet men gör der nu åtskilliga ändringar i det han säger att det var på Lördagen den 19 sistl

Maj och icke på fredagen den 18 sagde månad som han begaf sig till Hede för att köpa brännvin. Han återvände från Hede, efter att derstädes hos gästgifvaren Bolin hafva köpt brännvin, jemväl på nämnda lördag och besökte under återfärden från Hede handlanden Gustaf Andersson i Hofsäter, der Anton Andersson under samtal och drickande brännvin kvarstannade till dess solen höll på att gå ned, då han begaf sig till sitt hem, dit han ankom på qvällen ifrågavarande Lördag. Han lade sig då att sofva men vaknade på natten och gick då fram till Holkekärr hvarest han träffade Anna Stina Larsdotter under det hon var på väg till afträdet, dit han då följde henne. Sedan Anna Stina Larsdotter derstädes framfödt hennes ifrågavarande barn tog Anton Andersson barnet hvarefter han gick ut från afträdet och lade barnet under afträdet golf på sätt af honom förut uppgifvits. Sedan ordföranden fått Anton Anderssons uppmärksamhet på vigten af sitt omnämnda förhållande och Anton Andersson ytterligare tillfrågats angående sanningsenligheten häraf yttrade han två gånger, "så var det". Kan ej uppgifva, huruvida, innan han tog barnet, han talade något härom med Anna Stina Larsdotter. På fråga om den sistnämnda försökte hindra honom från att taga barnet säger han nej. Då Anton Andersson bärande barnet gick ut från afträdet, följde Anna Stina Larsdotter efter honom och under det att Anton Andersson lade barnet under golfvet till afträdet, stod Anna Stina Larsdotter vid ett strax intill afträdet varande led. Om hon såg, hvad Anton Andersson företog sig, vet han icke. Sedan barnet lagts under omförmälda golfvet gick Anna Stina Larsdotter in i boningshuset på Hållekärr och Anton Andersson återvände till sitt hem. Anton Anderssons fader, hos hvilken Anton Andersson bor, var då vaken, men Anton Andersson talade icke med honom. Anton Andersson bestrider fortfarande att han tillfogat barnet det våld hvaraf vid barnets obduktion märken syntes å barnets hals. Uppmanad att visa på hvad sätt Anton Andersson höll barnet, då det af honom fördes genom hålet uti omförmälda stenmur lyfter han sina händer och ställer dem mot sin egen hals sålunda, att tummarna hvila mot hufvudet bakom öronen och fingrarna mot främre delen af halsen. Han säger sig icke anta att naglarna på hans händer härvid förorsakat några sår å barnets hals. Då Anton Andersson icke kan uppgifva någon anledning till hans besök på Hållekärr ifrågavarande natt, tillfrågas han, om det var för att få ett möte med Anna Stina Larsdotter och svarar han härtill så. Angående de af honom förut uppgifna förhållande dels att han på qvällen den 19 Maj gick till Hållekärr och derstädes träffade hustrun Lotta Amundsdotter dels ock att Alfred Olausson i Hållekärr skulle uppmanat honom att begifva sig till Hållekärr och "ta emot ungen" säger Anton Andersson att hvad sålunda af honom uppgifvits icke var "annat än en lögn". I fråga om sina lefnadsomständigheter uppgifver Anton Andersson, på frågor, att hans föräldrar äro torparen Anders Olsson och h.h. Maja Olausdotter, hvilka båda lefva och bo under hemmanet Ulseröd. Anton Andersson vet icke när han är född men är omkring 30 år gammal. Han har en sommar haft såsom valljon i Tanums socken samt en sommar arbetat på ett tegelbruk i Norge, hvarest han uppbar samma arbetslön som andra arbetare vid tegelbruket eller 2 kr. om dagen men i öfrigt har han vistats hos sina föräldrar. Dock har han tidtals hos andra personer inom häradet arbetat för dag mot en dagpenning af 75 öre om dagen jemte föda. Han har icke lärt något annat yrke än jordbruket men han förstår endast enklare jordbrukssysslor såsom att harfva, plöja och köra. Så kan han deremot icke sysslor af nämnda slag har han utfört på egen hand utan uppsigt af någon annan.

Åklagaren inlemnar följande "Prestbetyg för Johan etc se **litt A**

Efter anteckning häraf företräder Anton Anderssons fader Anders Olsson på Ullserödsnåset och yttrar, att Anton Andersson är oskyldig till ifrågavarande brott samt att han i saken lemnade uppgifter icke böra tillmätas den minsta betydelse, enär han icke är klok; anhållande Anders Olsson till bestyrkande häraf om vittnesförhöret med soldaten Magnus Malm under Hållekärr jemte Johannes Andersson och Elias Bryngelsson i Wassbotten.

Åklagaren företer vittnesstämning å bemälda personer, hvilka på Anders Olssons begäran af Åklagarenn instämts till tinget; och som de äro i tingssalen tillstädes och jäf icke mot dem förekommer, få de aflägga vittnesed om hvars vikt de erinras och en i sänder hörde berätta:

1o Magnus Malm: att vittnet, som mer än 20 år känt Anton Andersson, städse ansett honom vara fänig. Han synes emellertid väl förstå hvad som säges till honom och uträttar i allmänhet redigt ärenden, som avförtros honom. Han har ett mycket häftigt sinnelag men han blir lätt lugnad. Han tyckes icke ega insigt om vigten af ett aftal såsom exempel hvarpå vittnet anför att då han vid sina besök hos vittnet, som är granne med honom, af vittnet byter till sig småsaker såsom knifvar och dylikt mot andra saker han någon kort tid derefter påyrkar återgång af bytet. Han förstår rätt väl att sköta gröfre jordbrukssysslor. Vittnet träffade Anton Andersson på förmiddagen sistl Pingsdag och kunde vittnet icke märka att hans sinnesbeskaffenhet då var annorlunda än vid andra tillfällen.

Vidkänt

2o Johannes Andreasson: att vittnet, som känt Anton Andersson alltsedan denne var barn, aldrig funnit honom vara riktig klok. Han uppfattar emellertid hvad som säges till honom och uträttar jemväl i allmänhet de sysslor, som anbefalles honom. På qvällen sistl Pingsdag, då vittnet uppehöll sig hos Alfred Olausson i Hållekärr, ankom Anton Andersson dit medhafvande brännvin, hvarpå han bjöd såväl vittnet som Alfred Olausson. Anna Stina Larsdotters ifrågavarande barn hade då påträffats och befann sig ännu vid lifuti Alfred Olaussons bostad. För så vidt vittnes minnes berättade icke vittnet något härom för Anton Andersson men vittnet antydde för honom att han nog tyckte om Anna Stina Larsdotter, som låg i samma rumhvarest samtalet fördes men härtill svarade Anton Andersson icke något annat än att "brännvin är bäst".

Vidkänt

3o Elias Bryngelsson: att enär Anton Anderssons föräldrar varit torpare under vittnet (har) vittnet känt Anton Andersson alltsedan dennes barndom och har Anton Andersson aldrig ansetts till sina själsförmögenheter lika mycket utvecklad som hans syskon. Han rymde en gång från sina föräldrar och var borta från dem omkring 2 1/2 år utan att hans föräldrar visste mera

om hans vistelse än hvad som ryktesvis omtalades. Vid sin hemkomst uppgaf han att han varit i Göteborgsamt att han derifrån medföljt en ångbåt utan att han kände ångbåtens bestämmelseort. Han hade icke haft några penningar till betalning af biljett på ångbåten och icke heller erhållit löfte att utan afgift få göra resan på ångbåten, men detta oaktat hade han fått medfölja båten till ett land, hvars namn han icke kände men som på grund af Anton Anderssons derom lämnade uppgifter, vittnet tror varit England. Om Anton Andersson verkligen företagit nu omförmälda resa vet icke vittnet. Under någon kort tid har Anton Andersson haft sysselsättning i Norge. Då han derifrån återkom till sitt hem undvek han att sammanträffa med sina föräldrar samt uppehöll sig om dagarna i skogen och om nätterna i en lada. Anledningen härtill var antagligen rädsla för hans föräldrar för det han upphört med arbetet i Norge men enligt vittnets förmenande hade han icke bort vara rädd för hans föräldrar, enär de aldrig varit stränga mot honom. Anton Andersson kan sköta enklare jordbruksarbete. Det har emellertid ofta händt att då han varit i arbete med sina syskon han plötsligt och utan synbar anledning lemnat arbetet och begifvit sig ifrån hemmet. En gång kom han till vittnet för att för sin faders räkning uppbära betalning för arbete som denne och Anton Andersson åt vittnet utfört. Faderns fordran af vittnet utgjorde 1 Kr:75 öre, som af Anton Andersson uppgafs sålunda, att fadern egde till godo 1 Rdr, 3 daler och 82 skilling.

Vidkänt

Åklagaren företer vittnesstämning till tinget å förut i saken hörde vittnen Alfred Olausson och h h Lotta Amundsdotter samt hustrun Amalia Pettersdotter alla i Hålkekärr, hvilka tillstades vidhålla sina förut afgifna vittnesmål samt förmåla sig icke hafva något vidare att andraga; dock gör Lotta Amundsdotter det tillägg till sitt vittnesmål att Anna Stina Larsdotter efter ifrågakomna barns anträffande, på vittnets fråga om hon själf lagt barnet under afträdet svarade ja. Hon sade vid samma tillfälle att hon lagt halm omkring barnet.

Vidkänt

Samtliga ofvanbemälde vittnen fordra ersättning för deras inställelse vid Häradsrätten och tillerkännas 1 Kr:50 öre hvar i dag-traktamente jemte sjutsersättning från deras hem till tingsstället och åter, och antecknas fördenskull att Malm är boende 1,3 mil samt Johannes Andreasson och Elias Bryngelsson i Wassbotten 1,5 mil från tingsstaden samt att öfrige vittnens väglängd till tingsstället föut i målet blifvit anmärkte.

Ofvannämnde Anders Olsson från Ulserödsnäset yttar att Anton Andersson anlände till hemmet på qvällen vid solnedgången Lördagen den 19 sistl Maj bärande 8 kannor brännvin, som han för åtskilliga personers räkning köpt på Hede gästgifvaregård som ligger omkring 2 mil från Hålkekärrsnäset. Han var då redig samt lade sig efter att hafva ätit, att sofva. Han sof såväl då Anders Olsson kort derefter i samma rum, hvarest Anton Andersson låg, gick till sängs som äfven då Anders Olsson omkring kl: 3 eller 4 på Pingsdagens morgon vaknade, hvadan och som han icke steg upp förr än omkring kl: 9 nämnda morgon. Anders Olsson är viss om att han under ifrågavarande natt icke varit på Hålkekärr. Anders Olsson yrkar fördenskull att något afseende icke fästes vid hans ifrågavarande sons uppgifter i saken derest de icke varda af vittnena styrkta. En sonson vid namn Carl Fredrik Andreasson från Manstad* besökte Anders Olssons bostad kl: 1/2 5 sistl Pingsdags morgon och kan intyga att Anton Andersson då var i hemmet och yrkar Anders Olsson att nämnda person varder i målet hörd. På gifven anledning upplyser Anders Olsson att afståndet emellan hemmanet Hålkekärr och Ulserödsnäset endast är 5 till 6 minuters väg. Anders Olsson yttar vidare att hans lämnade uppgifter kunna intygas af Anton Andersson och Olaus Örn från Ulserödsnäset.

Olaus Örn, som med anledning häraf förekalas, anförer, att han, som har sitt hem hos sin ofvanbemälde son Anders Olsson är säker på att Anton Andersson hela natten till sistl Pingsdag uppehöll sig på Ulserödsnäset, enär Örn, som jemväl har sin bostad derstädes, säkerligen skulle märktom Anton Andersson aflägsnat sig derifrån. Örn låg nämligen samma natt i ett kök utanför det rum, hvarest Anton Andersson hade sin sängplats, och från nämnda rum finns ingen annan utgång än den som leder genom köket, hvarest Örn låg.

Anton Andersson, som nu tillfrågas om sanningsenligheten af hans uppgifter i målet, lemnar i början icke något svar. På frågor derefter, huruvida han ofvannämnda natt varit på Hålkekärr, derstädes träffat Anna Stina Larsdotter och på sätt han uppgifvit tagit befattning med hennes ifrågavarande barn, svarar han nu nej. Tillfrågad om han sett barnet svarar han jemväl nej. Han förnekar jemväl öfriga af honom lemnade uppgifter som atse ifrågavarande brott. Beträffande orsakenhvarför han bekänt sig varda skyldig till brottet lemnar han icke någon upplysning men på fråga om någon inbillat honom att taga brottet på sig svarar han ja, men af hvem han inbillits härtill kan han ej uppgifva, ehuru han flera gånger häromtillfrågas.

Ordföranden anmäler att från Läkaren vid Kronohäktet i Uddevalla inkommit följande utlåtande:

"Till etc uti skrivelse af den etc se **Litt B**.

Efter uppläsandet häraf yttar Åklagaren att han medafseende på hvad i saken förekommit vill hemställa, huruvida icke utlåtande från Medicinalstyrelsen bör infordras angående de tilltalades sinnesbeskaffenhet. I allt fall anser Åkl sig böra anhålla om uppskof på det ofvanbemälda Carl Fredrik Andreasson på Manstad hvilken icke kunnat mot stämning anträffats må blifva i saken hörd.

Då något vidare icke förekomma få parter och menighet taga afträde, hvarefter Häradsrätten beslutar följande, offentligen akunnande

Utslag

Häradsrätten aktar nödigt böra målets afgörande från Kongl Medicinalstyrelsen infordra utlåtande angående de tilltalades sinnesbeskaffenhet och särskilt huruvida de tilltalade på sätt som angifves uti 4, 5 §§ i 5 Kap strafflagen kunna anses vare sig fullständigt eller tillnågon del sakna förståndets bruk Skolas för detta önskemål samtliga protokoller i målet till Medicinal-

styrelsen öfversändas; blifvande af sådan anledning rannsakingen utställd att åter förekomma å dagsom framdeles efter det Medicinalstyrelsen meddelat ofvannämnda utlåtande, varder bestämd. I afbidan härpå skola de tilltalade till Kronohäktet i Uddevalla återinförpassas. Som ofvan

På Häradsrättens vägnar

Alb. Nordström

v189705.b654

Litt A

Prestbetyg för Johan Anton Andersson från Näset under Ulseröd, häktad för barnamord

Lefnadsomständigheter före ankomsten till fängelset:

Född år, månad och dag

på ställe uppgifvet till By,

Socken, Stad, Härad och Län

Född under Vassbotten i Nafverstad socken den 14 Januari 1857

Föräldrarnas namn, stånd och

vilkor, samt om de lefva och

hvarest, eller när och hvarest

de afidit

Föräldrarna Torparen Anders Olsson och hans hustru Brita Maja Olausdotter, lefva båda ännu och bo under Ulseröd härstädes

Uppfostran, förra yrke eller

näringsfång samt tiden och

stället för första och sista

nattvardsgång

Varit hemma hos föräldrarne till 12-13 års ålder, hvarefter han varit under 2 1/2 års tid ströfvat omkring å andra orter såsom bettlare och vallhjon. Har i barndomen bbesökt småskolan, men på grund af bristande kunskaper och fattningsgåfvor ej kunnat mottagas i folkskolan. Försökte under midlet af 1870-talet att läsa sig fram till Herrens Nattvard, men då han, som af undertecknad antecknats som "fänig", 2 ne år å rad tillbakavisats. Har, då han dertill varit villig, deltagit i jordbruks-ochandra utearbeten, men har dervid ständigt behöft andras ledning och uppsigt.

Ogift eller gift samt om hustru

eller nära anförvanter lefva,

med uppgift om deras namn och vistelseort

Ogift

De församlingar, der personen

varit mantalsskrifven, och ti-

den när, men i synnerhet tid

och ställe för sista mantals-

skrifningen

Är nu såsom alltid tillförne mantalsskrifven i Nafverstads socken

Om,när och af hvad anled-

ning tillförene häktad, för

brott tilltalad, frikänd, be-

straffad eller benådad

Har ej förut varit häktad och för brott tilltalad.

Kristendomskunskap, Innan-

läsning och Skrifning m. m.

Om christendomskunskapen är förut taladt. Innanläsningen är mycket dålig och skriffärdigheten ringa eller ingen.

Nafverstads förs. i Pastorsexpeditionen den 21 Juli 1888.

H Berg

Pl

Litt B

Till Bullarnes Vållofliga Häreadsrätt

Uti skrifvelase af den 14 dennes har Häreadsrätten anmodat mig att meddela intyg om, häktade och för delaktighet i fosters läggande å lönn tilltalade Anton Andersson från Ulserödsnäset, sinnesbeskaffenhet i allmänhet samt huruvida han vid ifrågavarande brotts begående kan anses hafva saknat förståndets bruk eller om han dervid får antagas hafva varit fullr tillräknelig, så får jag efter tagen del af rättegångshandlingarna i detta mål samt efter verkställd undersökning af bemälda Anton Anderssons kropps- och sinnesbeskaffenhet afgifva följande utlåtande.

Af rättegångshandlingarna synes hufvudsakligen framgå att Anton Andersson efter åtskilligt nekande, som icke tyder på begreppsförvirring, erkänt sin delaktighet i förbrytelsen, som synes hafva utförts med berädt mod och på ett sätt, som vittnar om redig planläggning och fullt förstånd å Anton Anderssons sida, hvilka egenskaper icke kunna tillmätas den tilltalade och efter födslosmärtornas tillräkneliga barnaföderskan.

Vid undersökningen af Anton Anderssons kroppslika tillstånd befinnes detta vara godt och utan alla slags anmärkning.

Hvad den tilltalades själsförmögenheter vidkommer, så synes de, vara sig af natur eller bristande uppfostran, ej synnerligen goda, men likväl så utvecklade, att han fullt förstår skilja mellan rätt och orätt, samt kan bedöma sin gernings brottslighet och inse dess följder, fastän han icke synes visa tecken till ånger öfver sin handling. Han synes känslolös och rå, hvadan han väl i yngre år varit afsaknad af ordentlig uppfostran och goda föredömen, ock kan han hjepligt läsa tryckstil, men säger sig icke hafva blifvit konfirmerad.

Fängelsets tjenstemän och begjening hafva vitsordat hans goda och ordentliga uppförande under vistelsen å cellfängelset och hafva icke kunnat på något sätt varseblifva spår af sinnessjukdom.

Med anledning af hvad nu anförts och af öfriga omständigheter vid undersökningen bekräftats, får jag förklara att Anton Anderssons sinnesbeskaffenhet i allmänhet är normalt, att han vid ifrågavarande brotts begående egt förståndets bruk samt varit fullt tillräknelig, hvilket härmed på heder och samvete intygas.

Remishhandlingarna bifogas

Uddevalla d. 24 Juli 1888

P Åhlström

Med. Dr. Fängelseläkare

Dombok
för Lagtima Höstetinget med Bullarens härad
År 1888

1888 den 13 September

No 10

Sedan på grund af Hdsrns beslut vid ransakning den 26 Juli med häktade Anna Stina Larsdotter från Hålkekärr och Anton Andersson från Ulserödsnäset, ylltalade den förra för fosters läggande å lön och Anton Andersson för delaktighet i sagda förbrytelse, utlåtande angående de tilltalades sinnesbeskaffenhet infordrats från Kongl Medicinalstyrelsen och sådant utlåtande den 30 nästlidne Augusti ankommit, så hade Domhafvanden utsatt förnyad ransakning med de tilltalade till denne dag; och då nu detta ransakningsmål i närvaro af Allmänna Åklagaren vid tingen Krlmen S. Palmqvist införas de tilltalade i tingssalen under bevakning af fänggevaldigern P:A: Bergendahl.

Ordföranden tillfrågar Anna Stina Larsdotter angående åtskilliga af de under ransakningen uppgifna förhållanden men hennes tal är så otydligt att detsamma icke kan begripas vare sig af ordföranden eller åklagaren.

Anton Andersson vidhåller sitt vid sista ransakningen gjorda bestridande af all brottslighet uti ifrågavarande sak. Han befann sig icke ens på Hålkekärr natten till sistl Pingstdag, och träffade då icke Anna Stina Larsdotter. Så snart han på qvällen till sagda natt återkommit från Hede till sitt hem jade han sig att sofva och lemnade icke sin bostad förr än omkring kl 9 på Pingstdagens morgon. Då han lade sig att sofva var han icke fullt nykter och jemväl mycket trött, enär det var icke mindre än sju kannor brännvin, som han burit från Hede till sitt hem. Tillfrågad om orsaken hvarför han förut erkänt sig vara brottslig, lemnar han icke något svar. Efter ytterligare frågor härom säger han, att det varit till följd af rädsla som han gjort erkännandet samt att han förmenat sig bäst komma ifrån saken genom att medgifva, hvad mot honom påstodes. Han vill emellertid icke bestrida, att han haft olofligt umgänge med Anna Stina Larsdotter på sådan tid, att han kan vara fader till hennes ifrågavarande barn.

Anton Anderssons fader Anders Olsson på Ulserödsnäset anhåller om vittnesförhör med skollärarinnan Oleana Olausdotter i

Nafverstad, hvilken tillstades och ojäfvig befunnen efter aflagd ed och varning för dess missbruk berättar: att Anton Andersson såsom barn gått i skola hos vittnet samt att till följd af hans klenk utvecklade förstånd det var nästan omöjligt att bibringa honom några kunskaper. Han lärde sig att någorlunda hjälpligt läsa innantill och inlärde jemväl något utantill men han lärde sig icke att räkna och kunde icke redogöra för och tycktes icke heller hafva uppfattat hvad han läst. Vittnet egnade särskildt en sommar mycken tid åt hans uppfostran och försökte bland annat att lära honom förstå klockan, men häri lyckades icke vittnet. Ordföranden föredrager det från Medicinalstyrelsen ankomna utlåtandet som har följande lydelse:

Till etc uti skrifvelse den etc se **Litt A.**

Åklagaren yttrar att som han icke förrän i dag erhållit besked om ransakningen han nu icke är beredd att afgifva slutpåstående i saken utan vill Åklagaren såväl härför som för att Prosten Berg i Nafverstad hvilken länge känt Anton Andersson, må höras angående grunden till hans uppgift, att Anton Andersson antecknats såsom "fånig" anhålla om uppskof med ransakningen tills i morgon.

Genom afkunnat beslut förklarar Hdsrn med bifall till Åklagarens berörde anhållan att ransakningen utställas till förnyad handläggning i morgon 2 dr rättegångsdagen af nu pågående ting, och skola de tilltalade i afbidan derpå förvaras i häradshäktet.

Å 2 dra rättegångsdagen af tinget den 14 September företages ifrågavarande ransakningsmål åter till behandling, dervid i närvaro af Åklagaren de tilltalade från häradshäktet hemtas och införes i tingssalen. Åklagaren anhåller om vittnesförhör med Herr Prosten H. Berg i Nafverstad, hvilken företräder och får, då jäf mot honom icke kan utletas, aflägga vittnesed, uppå hvilken han berättar, att han uppsatt hvad han i saken känner uti följande attest:

"hvad jag har att vittna etc se **Litt B**

Attesten uppläses och vidhålles af vittnet. Åklagaren öfverlemnar härefter målet till pröfning och yrkar ansvar å Anna Stina Larsdotter för fosters läggande å lön och å Anton Andersson för delaktighet i nämnda brott, men som enligt åklagarens uppfattning, ingendera af de tilltalade hafva förståndets fulla bruk, anhåller Åklagaren om tillämpning af stadgandet i 5 Kap 6 § strafflagen i fråga om såväl Anna Stina Larsdotter som Anton Andersson.

Anton Andersson förklarar, på fråga, att han uppfattat Åklagarens mot honom gjorda yrkande men påstår fortfarande att han är oskyldig, hvarefter och då något vidare icke förekommer tingsmenigheten och åklagaren få afträda och de tilltalade ur tings-salen utföras hvarefter Hdsrn under enskild öfverläggning beslutar följande, offentligens afsagda

Utslag

Hdsrn har tagit i öfvervägande hvad i saken förekommit; och beträffande först åtalet mot Anna Stina Larsdotter, så enär genom ransakningen är ådagalagt, att hon, hvilken af oloflig beblandelse varit hafvande, efter att hafva natten mellan den 19 och 20 sistl Maj i enslighet, som af henne sökts, på afträdet vid Hålkekärr födt ett barn, som vid födelsen haft lif, lemnat barnet kvar på afträdet utan tillsyn och begifvit sig till sin omedelbart derintill belägna bostad utan att för någon af dem, med hvilka hon sammanträffade ens omtala barnets födelse ännu mindre vidtaga någon åtgärd för detsammes vårdande, hvaremot ransakningen icke framgår att barnet af Anna Stina Larsdotter lagts under afträdet, hvarest detsamma at vittnena Johanna Jonsdotter och Lotta Amundsdotter påträffades ty och som Anna Stina Larsdotter sålunda lagt hennes ifrågavarande barn å lön samt af vederbörande läkare intygats, att barnets död förorsakats af brist på omvårdnad, pröfvar, i betraktande deraf att Anna Stina Larsdotter vid brottets begående måste anses hafva saknat förståndets fulla bruk, Hdsrn med stöd af 14 Kap 25§ samt 5 Kap 6§ strafflagen, lagligt döma henne Anna Stina Larsdotter att för hvad hon sålunda brutit hållas till straffarbete i åtta månader. Vidkommande derefter åtalet mot Anton Andersson, så ehuru denne efter att hafva i början förnekat all kännedom om ifrågavarande brott derefter på grund af frågor och allvarliga uppmaningar till bekännelse vidgått att han tagit Anna Stina Larsdotters ifrågakomna barn från henne och lagt barnet under golfvet till afträdet vid Hålkekärr, ty och som Anton Andersson sedermera återtagit hvad han sålunda vidgått under förklaring att han, som till brottet vore oskyldig, till bekännelse föranledts deraf att han varit uppskrämd äfvensom af förhoppning att derigenom blifva fri, alltså och med afseende dels derå att Anton Andersson icke vid något ransakningstillfälle aflagt någon sammanhängande berättelse om förloppet vid brottets begående utan hans i saken gjorda erkännande i allmänhet endast bestått deri, att han jakande eller nekande besvarat till honom framställda frågor, dels ock å Anton Anderssons enligt hvad under ransakningen för Rätten framgått ringa fattningsförmåga och svagt utvecklade förstånd, finner Hdsrn hans i målet gjorda bekännelse icke kunna tillmätas verkan af laga bevis, i följd hvaraf och då han hvarken genom vittnen eller förekommer omständigheter blifvit till någon brottslighet uti förevarande hänseende bunden, åtalet mot honom af Hdsrn ogillas; och skall han Anton Andersson fördenskull genast försättas på fri fot.

Anna Stina Larsdotter, hvilken det åligger att utgifva i målet ådömde vittneslöner, som derest hon dertill saknar tillgång, skola af allmännas medel utgå, skall till Kronohäktet i Uddevalla införpassas.

(Besvärshänvisning meddelad)

Kongl
Medicinalstyrelsen.

Till Domhufvanden i Bullarens härad.

Uti skrifvelse den 11 innevarande månad hafven I, med öfversändande af ransakningshandlingarna angående häktade pigan Anna Stina Larsdotter från Hålkekärr och Anton Andersson från Ulserödsnäset, inför Bullarens häradsrätt tilltalade, den förra för fosters läggande å lön och den senare för delaktighet i nämnda förbrytelse, anhållit om Kongl. Medicinalstyrelsens utlåtande angående de tilltalades sinnesbeskaffenhet i allmänhet och särskildt huruvida de tilltalade på sätt som angifves uti 4, 5 och 6 §§ i 5 Kap Strafflagen kunna anses vare sig fullständigt eller till någon del saknad förståndets bruk.

Kongl. Medicinalstyrelsen har, med afseende på föremålet för det begärda utlåtandet, af handlingarna hufvudsakligen inhemtat:

beträffande Anna Stina Larsdotter, att hon, som fördolt sitt hafvandeskap, natten till den 20 sistlidne Maj på afträdet i enslighet framfödt ett lefvande foster, som sedermera undangömts under afträdet golf, men på samma dags afton, ännu vid lif, af andra personer tillrätta funnits och intagits i stugan och vårdats, men detta oaktadt på natten aflidit; att Larsdotter ehuru svag till sina själsförmögenheter likväl enligt vittnesutsago förstått att skilja mellan rätt och orätt, samt kunnat sköta vanliga husgöromål, ehuru hon haft yttersta svårighet att tala och göra sig förstådd eller förstå; att Larsdotter, som är född år 1865 utom äktenskapet i Nafverstads församling, från sina späda år varit utpensionerad af socknens fattigvård och vistats på flera ställen inom socknen och i mån af förmåga deltagit i förekommande göromål; att hon under sista fyra åren ej erhållit fattigvårdsunderstöd utan erhållit föda och kläder af sin husbonde i Hålkekärr; att hon alltid varit mer eller mindre döf och derjemte i hög grad saknat talförmåga hvadan försök som i barnåren gjorts att bibringa henne läskunskap blifvit utan resultat, så att hon fortfarande icke kan läsa samt ej heller blifvit konfirmerad; att, vid af Provinsialläkaren A. Belfrage den 29 sistlidna Maj förrättad obduktion å Larsdotters död foster, Provinsialläkaren Belfrage afgifvit det utlåtande, att barnet varit fullgånget, eller åtminstone nära fullgånget, att det varit med lif framfödt och andats, samt att med skäl kan anses, att barnets död varit en följd deraf, att detsamma omedelbart efter födelsen saknat den för lifvets bibehållande nödiga omvårdnad; att Larsdotter vid ransakningstillfällena icke uttryckt sig så begripligt, att man med någon säkerhet kunnat uppfatta hennes svar och erkännanden, men att det synes framgå dels deraf, dels af vitnenas utsago, att hon lagt sitt foster å lön endast motvilligt, dertill med hotelser uppmanad af barnafadren, tilltalade Anton Andersson, att, efter hvad af Larsdotter kunnat inhemtas, vid födelsen tillgått sålunda, att barnet af henne födts i stående ställning på afträdet, samt sedan nedfallit på afträdet golf, hvarefter Larsdotter lagt barnet i sin kjortel och dermed gått till det närbelägna fähuset, der tilltalade Andersson befunnit sig; att hon derpå yttrat till Andersson att det var ett vackert barn, som hon ville vårda och gå till presten med, hvartill Andersson genmält, att de borde kasta bort barnet; hvarefter Andersson tagit barnet från Larsdotter, gått bakom afträdet och lagt barnet under afträdet golf, samt att Larsdotter derefter gått och lagt sig på sin vanliga sofplats; att fängelseläkaren i Uddevalla, Doktor O.E. Åhlström, som undersökt Larsdotter i fängelset, uti ett den 4 sistlidne Juli afgifvit utlåtande yttrat, att Larsdotters kroppsbyggnad är nästan normal, äfvenså cirkulations- och digestions-organena, hörseln i högra örat alldeles upphörd, dess trumhinna grumlig och sannolikt perforerad hörseln i ventra örat bättre, men ej fullkomlig; att hennes uttal, hvaraf man förstår föga mera än ja och nej, är alldeles obegripligt; att hennes själsförmögenheter måste, till följe af bristande uppfostran och oemottaglighet för densamma genom hennes försvagade hörsel och obegripliga tal, stå på låg grad af utveckling, men att hon icke synes alldeles sakna omdömesförmåga, ehuru hon, på tillfrågan om brottsligheten af sin förfvade gerning, icke synes hvarken med ord eller miner häraf blifva berörd; att hennes uppförande i fängelset har varit ordentligt och godt samt icke gifvit anledning att misstänka sinnessjukdom; att fängelseläkaren Åhlström med anledning häraf förklarar, att Anna Stina Larsdotter sinnesbeskaffenhet i allmänhet till följe af sina lyten och derigenom bristande uppfostran icke kan antagas vara fullt normal, att hon vid åtalade gerningens begående väl icke synes hafva saknat förståndets bruk, men ej heller varit fullt tillräckelig;

samt beträffande Anton Andersson, att Andersson, som är född 1857 i Nafverstad, varit hemma hos föräldrarna till 12-13 års ålder, hvarefter han under 2 1/2 års tid ströfvat omkring såsom bettlare och vallhjon; att han i barndomen besökt småskolan, men på grund af bristande kunskaper och fattningsgåfvor ej kunnat mottagas i folkskolan; att Andersson, jemlikt prestbeviset, under medlet af 1870-talet försökt att läsa sig fram till Herrans nattvard, men att han, som presten antecknats som "fänig", två år å rad tillbakavisats, hvarefter han sedermera uteblifvit; att Andersson emellanåt deltagit i jordbruks- och andra utarbeten, men dervid ständigt behöft andras ledning och uppsigt; att han förut ej varit tilltalad för brott; att Andersson vid ransakningstillfällena först förnekat så väl sitt faderskap som sin delaktighet uti ifrågavarande förbrytelse, men sedermera öppet erkänt båda delarna, samt bekräftat sanningsenligheten af Larsdotters uppgifter angående förbrytelsens förlopp, hvarefter han vid senaste ransakningstillfället återtagit sin bekännelse, sedan hans fader och någon släkting sökt göra troligt för rätten, att han vore svagsint eller "ej klok"; att fängelseläkaren Åhlström uti ett den 24 sistlidne Juli afgifvet utlåtande yttrat, att vid undersökningen af Anton Anderssons kroppsliga tillstånd, detta befanns vara godt och utan all slags anmärkning; att Andersson själsförmögenheter ej syntes synnerligen goda, men likväl så utvecklade, att han fullt förstår skilja rätt och orätt, samt kan bedöma sin gernings brottslighet och inse dess fljder, fastän han icke syntes visa tecken till ånger öfver sin handling; att han föreföll känslolös och rå, hvadan han väl i yngre år varit i afsaknad af ordentlig uppfostran och goda föredömen; att han hjälpligt kunde läsa tryckt stil; att han uppfört sig ordentligt i fängelset samt att fängelsets betjening icke kunnat på något sätt hos honom varseblifva spår af

sinnessjukdom; Och har Doktor Åhlström med anledning häraf förklarat, att Anton Anderssons sinnesbeskaffenhet i allmänhet är normal, att han vid ifrågavarande brotts begående egt förståndets bruk samt varit fullt tillräknelig.

Efter öfvervägande af hvad sålunda blifvit upplyst, får Kongl. Medicinalstyrelsen, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med innehållet af Fängelseläkaren O E Åhlströms ofvanberörda intyg af den 4 och 24 sistlidne Juli, det utlåtande afgifva:

att, ehuru Anna Stina Latsdotter enligt vid ransakningen afhörda vitnens åsigt synes ega något begrepp om rätt och orätt, hon likväl på grund af sin från barndomen ofullkomliga hörsel- och talförmåga och dervid förenade brist på eller försummad uppfostran besitter svagt utvecklade själsförmögenheter, och att hon i det försvagade tillstånd, hvori hon omedelbart efter barnets födelse befann sig, haft ännu svårare att sina handlingar fritt bestämma och deras följder bedöma, men att Medicinalstyrelsen dock, med hänsyn till hvad handlingarna upplysa om hennes förhållande under tiden före förlossningen, anser henne hafva vid åtalade brottets begående saknat förståndets fulla bruk;

att, beträffande Anton Andersson, denne väl synes ega klenst förstånd och att hans uppfostran varit bristfällig, men att handlingarnas innehåll likväl icke berättigar till det antagande, att han vid åtalade brottets begående saknat förståndets bruk och förmågan att sina handlingar fritt bestämma och deras följder bedöma.

Ransakningshandlingarna återgå härhos.

Stockholm den 24 Augusti 1888

Aug Almén

edw edholm

D M Pontén

?

v189705.b697

Nr 10 Litt B

Hvad jag har att vittna om tilltalade Anton Andersson är följande. Under 2 år – troligen åren 1874 och 75 eller 75 och 76 var han bland mina nattvardsbarn, men förmådde icke under de två åren tillägna sig det minimimått af christendomskunskap, hvarmed han kunnat framläppas till Herrans nattvard. Efter så lång tid och då jag jemte honom haft öfver 1000 af pastoratets confirmander om händer, kan jag icke erinra mig några speciella drag af idiotism hos den anklagade; men jag vet att jag erhöill den total-uppfattning af honom, att han vore mindre vetande, hvarför jag ock ansett mig hafva skäl att anteckna epitetet "fånig" efter hans namn i husförhörsboken. Sedan hans här nämnda försök att blifva confirmerad aflupet fruktlöst, har han icke återkommit till mig hvarken i detta eller, så vidt jag minnes, annat ärende, hvarför jag icke haft tillfälle att iakttaga, om hans själsförmögenheter under tiden undergått någon förändring till det bättre. Endast det har jag hört om honom, innan han blef invecklad i nu pågående mål, att han, någon tid efter det han lemnat nattvardsskolan, på ett afvita sätt beredt sig tillfälle att vara med på en sjöresa.